

Pranešimas spaudai
2024 m. birželio 14 d.

Ar Baltijos šalių infrastruktūra pakankama važinėti elektromobiliu: ekspertai sklaido abejones

Pastaruoju metu itin suaktyvėjus viešoms diskusijoms apie elektrinę transporto ateitį, užduodami ir klausimai apie dabartinę įkrovimo infrastruktūrą – ar ji pakankamai gera, kad vairuotojai galėtų užtikrintai persėsti į elektromobilius? Šis ir kiti klausimai buvo nagrinėjami neseniai vykusiam bendrovės „Moller Baltic Import“ internetiniame seminare „Elektromobilių įkrovimo infrastruktūra Baltijos šalyse“.

Elektromobilių plėtra Baltijos šalyse seka pasaulinėmis tendencijomis ir vis spartėja. Tačiau nors elektrinių transporto priemonių skaičius Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje sparčiai auga, infrastruktūra sulaukia kritikos, nes nespėja su šiuo proveržiu. Tačiau aktyvus automobilių gamintojų ir įkrovimo infrastruktūros kūrėjų darbas mažina šį atotrūkį, tad vartotojams tampa vis lengviau rinktis elektromobilius.

Augantis elektromobilių populiarumas

Bendrovės „Moller Baltic Import“ generalinė direktorė Ilzė Grase-Kibilde optimistiškai žvelgia į elektromobilių ateitį. Nepaisant pastaruoju metu vykstančių diskusijų, elektromobilių pardavimai Baltijos šalyse per pirmuosius keturis 2024 m. mėnesius, palyginti su praėjusiais metais, tik šiek tiek sumažėjo, tačiau panašiai susitraukė ir visa naujų automobilių rinka. Visgi bendra tendencija yra tokia, kad elektromobilių skaičius auga ir praėjusiais metais pasiekė naują viršūnę.

„Mes, „Audi“ importuotojai Lietuvoje ir Latvijoje bei „Volkswagen“ importuotojai Baltijos šalyse, tikime, kad artimiausiais metais mūsų rinka augs. Greta naujų vidaus degimo variklių ir hibridinių iš tinklo įkraunamų automobilių mūsų prekių ženklai daug investuoja į tvarų judumą. Pavyzdžiui, „Audi“ per ateinančius 18 mėnesių pristatys daugiausiai modelių per visą savo istoriją, tarp kurių bus ir daug elektromobilių, o „Volkswagen“ užtikrins žemos kainos elektromobilius: 2025 m. pasirodys 25 000 eurų vertės modelis, o 2027 m. pabaigoje – 20 000 eurų vertės „Volkswagen“. Kaina yra viena priežasčių, kodėl kai kurie naujų automobilių pirkėjai nesiryžta pereiti prie elektromobilių. Tačiau įperkamesni elektromobiliai tai pakeis“, – sakė I. Grase-Kibilde.

Yra ir daugiau tikrų ar tariamų kliūčių, dėl kurių kai kurie klientai nesiryžta rinktis elektromobilių. Siekdama spręsti šią problemą ir didinti informuotumą, bendrovė „Moller Baltic Import“ inicijavo Baltijos tvaraus judumo aljanso įkūrimą, į kurį susibūrė visi didžiausi regiono automobilių importuotojai. Šios organizacijos tikslas – paspartinti tvaraus judumo plėtrą Baltijos šalyse. Tarp kitų tikslų – plačiai diegti elektromobilius visose transporto rūšyse, pasisakyti už plačios ir prieinamos elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtrą, bendradarbiauti su nacionalinėmis vyriausybėmis ir savivaldybėmis, kad būtų sukurta palanki politika ir parama elektromobilių įsigijimui, bendradarbiauti su miestų planuotojais ir vietos valdžios institucijomis, kad e. mobilumas būtų įtrauktas į tvarios miestų plėtros strategijas.

Tikimasi, kad elektromobilių populiarumas Baltijos šalyse augs

„Elektromobilių populiarumas Baltijos šalyse auga ir tikimasi, kad artimiausiais metais augs dar sparčiau“, – internetiniame seminare pabrėžė Matīss Zemītis, „Moller Baltic Import“ e. mobilumo vadovas.

Praėjusiais metais Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje elektromobiliai jau sudarė 7,1 proc. naujų automobilių pardavimų. Pastaraisiais metais šis rodiklis gerokai išaugo – 2020 m. jis siekė vos 1,4 proc. Pasaulinė rinkos patirtis rodo, kad naujoms rinkoms pasiekus 5 proc. elektromobilių dalį naujų automobilių pardavimuose, augimas toliau vyksta dar sparčiau.

„Kaip parodė „Bloomberg Green“ analizė, visos šalys, kurios pasiekė 5 proc. elektromobilių dalį naujų automobilių pardavimuose, per kitus ketverius metus pasiekė 25 proc. ar daugiau. Tai daugiau nei 10 Europos rinkų, įskaitant Suomiją, Švediją, Daniją, Belgiją ir kitas. Tai yra lūžio taškas, leidžiantis greičiau sukurti ir įdiegti visas reikiamas technologijas ir infrastruktūrą“, – sako Matīss Zemītis.

Įkrovimo infrastruktūros pažanga

Dar 2022 m. elektromobilių skaičius Baltijos šalyse augo daug sparčiau nei jiems skirta infrastruktūra – vienai įkrovimo vietai teko 23 elektromobiliai. Pernai šis skaičius sumažėjo iki 17, o šiemet jau įvyko didelis proveržis ir viešasis įkrovimas tapo gerokai prieinamesnis. Dabar vienam įkrovimo punktui tenka jau tik 11 elektrinių transporto priemonių. Pasaulinė patirtis rodo, kad sveikas rinkos balansas pasiekiamas, kai vienai įkrovimo vietai tenka maždaug 15 elektromobilių.

Praėjusiais metais „Moller Baltic Import“ pradėjo bendradarbiauti su įkrovimo paslaugas Baltijos šalyse teikiančia bendrove „Elektrum Drive“, kurios programėlėje matomos 26 įkrovimo stotelės, įrengtos „Moller Baltic Import“ partnerių. Tuo metu visos „Elektrum Drive“ stotelės jau integruotos į „Volkswagen“ ir „Audi“ platformas „We Charge“ ir „Audi Charging“, suteikiančias vartotojams prieigą prie daugiau kaip 600 000 įkrovimo taškų visoje Europoje. Visi šie taškai matomi „Audi“ ir „Volkswagen“ automobilių navigacijos sistemose, juose galima atsiskaityti naudojant tą pačią kortelę.

Ansis Valdovskis, „Elektrum“ Baltijos šalių elektromobilių įkrovimo direktorius, seminare pasakojo, kad iki 2026 m. bendrovės įkrovimo stotelių skaičius Baltijos šalyse patrigubės, palyginti su dabartiniu skaičiumi, ir sieks daugiau nei 2 000, visose stotelėse elektromobiliai bus kraunami naudojant žaliąją elektros energiją. Numatoma, kad 360 tinklo stotelių bus greitojo įkrovimo ir užtikrins 300 kW galią. Kiti įkrovimo paslaugų teikėjai taip pat intensyviai plečiasi.

Tačiau pats tinklas nėra vienintelis sėkmės rodiklis – „Elektrum Drive“ orientuojasi į 97 proc. stotelių veikimo laiko rodiklį, t. y. siekia, kad stotelės visuomet būtų prieinamos klientams. Ir net tais ne daugiau 3 proc. atvejų, kai stotelės dėl kokių nors priežasčių neveikia, pagalba klientams telefonu teikiama visą parą, o dauguma gedimų paskambinus išsprendžiami per 15 minučių.

Ekonominė elektrinio važiavimo nauda

Internetinio seminaro metu elektromobilių naudotojai, pristatydami savo patirtį renkant ir naudojant elektromobilius, labiausiai pabrėžė ekonominę naudą. Tadas Ratkevičius, elektromobilių palyginimo platformos „Bestev4me“ vienas iš įkūrėjų, pasidalijo savo patirtimi, kaip per metus su „Volkswagen ID.4 GTX“ be jokių problemų nuvažiavo 33 000 kilometrų. Jis pabrėžė, kad nepaisant didesnės pradinės elektromobilių įsigijimo kainos, vėlesnės su transporto priemonės išlaikymu susijusios išlaidos, palyginti su įprastais automobiliais, yra mažesnės.

„Taip, elektromobiliai kainuoja 20-40 proc. brangiau nei tradiciniai to paties segmento modeliai, tačiau įsigijimo kaina nėra lygi penkerių metų nuosavybės kainai. Esu bankininkas ir mėgstu viską vertinti. Taigi atsėdau ir paskaičiavau, kiek man kainuotų elektromobilis, palyginti su panašiu modeliu su vidaus degimo varikliu“, – pasakojo T. Ratkevičius.

Į skaičiavimus jis įtraukė degalų ir elektros kainas, valstybės paramą elektromobiliui įsigyti ir potencialius remonto kaštus. Visą suskaičiavus paaiškėjo, kad „Volkswagen ID.4 GTX“ įsigijimas ir išlaikymas per penkerius metus kainuos apie 60 000 eurų, kai panašus modelis su vidaus degimo varikliu atsieitų apie 82 000 eurų.

Tiesa, T. Ratkevičius pabrėžė, kad didžiausias sutaupymo efektas pasiekiamas laikantis trijų taisyklių. Elektromobilį reikia krauti namuose, tam naudoti saulės elektrinėje pagamintą energiją

ir naudotis išmaniaisiais sprendimais, kurie leidžia elektromobilį krauti tuomet, kai elektra biržoje kainuoja mažiausiai.

Geresnis suvokimas apie infrastruktūrą

Apklausa taip pat rodo, kad įkrovimo infrastruktūra nebėra kliūtis elektromobilių vairuotojams. Šių metų pradžioje atliktoje „Kantar“ apklausoje vartotojų buvo prašoma dešimties balų skalėje įvertinti, kiek jie sutinka su teiginiais, kad trūksta greitojo įkrovimo punktų tiek miestuose, tiek ilgose kelionėse už miesto. Rezultatai parodė, kad elektromobilių naudotojai, t. y. tie vairuotojai, kurie aktyviai naudojami įkrovimo infrastruktūra, yra gerokai mažiau skeptiški nei vairuotojai, kasdien vairuojantys vidaus degimo variklio varomus automobilius.

Mārtiņš Labāns, socialinės žiniasklaidos paskyros „Dzive ar elektroauto“ autorius, kasdien vairuojantis „Audi e-tron“, sakė, kad be jokių rūpesčių elektromobiliu leidžiasi ir į ilgas keliones. Šiais metais jis su „Audi Q8 e-tron“ vyko į Ostravą Čekijoje palaikyti Latvijos ledo ritulio rinktinės, o kelionė namo virto nedidelėmis varžybomis su draugais, kurie važiavo vidaus degimo variklio varomu automobiliu. 1 022 km maršrutą M. Labāns įveikė per 14 valandų ir šiek tiek mažiau nei 47 minutes, dviem valandomis vėliau nei jo draugai. Ir tai jis vertina kaip subalansuotą važiavimo ir poilsio režimą, o ne pralaimėjimą lenktynėse.

„Kasdienėse kelionėse į darbą ir namo su visiškai įkrauta baterija galiu nuvažiuoti 400 kilometrų, greitkelyje – 300 kilometrų. Tai reiškia, kad sustojimus turiu planuoti maždaug kas 250 kilometrų. Esu tikras, kad tokiu atstumu tikrai rasiu stotelę“, – sakė M. Labāns.

Tiek statistiniai duomenys, tiek el. automobilių naudotojų patirtis rodo, kad Baltijos šalys daro didelę pažangą kurdamos infrastruktūrą, reikalingą vis didėjančiam elektromobilių skaičiui palaikyti. Bendros automobilių gamintojų ir energetikos įmonių pastangos, taip pat ekonominė nauda ir gerėjantis suvokimas apie įkrovimo infrastruktūrą daro elektromobilius vis patrauklesnius vartotojams. Nuolat plečiant infrastruktūrą, ekologiškas vairavimas Baltijos šalyse tampa prieinamesnis ir įperkamesnis nei bet kada anksčiau.

Apie Møller Baltic Import

„Møller Baltic Import“ SE yra „Møller Mobility Group“ AS priklausanti įmonė, „Audi“ automobilių importuotoja Lietuvoje ir Latvijoje bei „Volkswagen“ automobilių importuotoja Baltijos šalyse. „Møller Baltic Import“ apyvarta 2023 m. siekė 332 mln. eurų, pelnas – 16,25 mln. eurų.

„Møller Mobility Group“ AS yra pagrindinė šios įmonių grupės bendrovė, kurioje dirba daugiau kaip 4 tūkst. darbuotojų Norvegijoje, Švedijoje, Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Bendra „Møller Mobility Group“ apyvarta viršija 3,5 mlrd. eurų, todėl ji yra viena iš pirmaujančių Šiaurės Europos automobilių pramonės įmonių. Grupės veikla apima „Volkswagen“, „Audi“, „Škoda“, „Seat“, „Cupra“ ir „Volkswagen“ komercinių transporto priemonių importą, prekybą, pirkimo finansavimą ir mobilumo sprendimų teikimą.